

I. Základní metodické přístupy

Dotazník Výběrového šetření pracovních sil (VŠPS) je plně harmonizován se standardem Eurostatu od roku 2002. Obsah standardu Eurostatu se od té doby stále vyvíjí a v této souvislosti ČSÚ provádí příslušné změny v národním dotazníku VŠPS v souladu s nařízeními Evropského parlamentu a Rady (EU). Formální struktura čtvrtletní publikace zůstává víceméně zachována a umožňuje tak čtenáři dobrou orientaci ve vazbě na publikace za předcházející období. Zároveň je zajištěna kontinuita a konzistence statistických dat v potřebné časové posloupnosti.

Územní uspořádání České republiky (ČR) respektuje systém územních statistických jednotek NUTS (La Nomenclature des Unités Territoriales Statistiques) používaný v zemích Evropské unie, který je znázorněn v mapách uvedených v kapitole Technické poznámky. Pro statistické a analytické účely a pro potřeby Evropské unie bylo v souladu s Usnesením vlády České republiky č. 707/1998 na území České republiky vymezeno osm statistických územních jednotek (**regionů soudržnosti**). Čtvrtletní publikace výsledků Výběrového šetření pracovních sil (VŠPS) přináší pohled na trh práce na dvou základních územních úrovních: NUTS 1 – Česká republika a NUTS 2 – regiony soudržnosti.

Předmětem šetření ve VŠPS jsou všechny osoby obvykle bydlící v náhodně vybraném bytě, přičemž není rozhodující a není ani sledováno, mají-li zde pobyt trvalý, přechodný, dlouhodobý nebo nehlášený. **U osob mladších než 15 let** se sledují jen základní údaje týkající se vztahu k referenční osobě starší 15 let, věku, pohlaví, národnosti a státní příslušnosti. **Za osoby starší 15 let** se vyplňují další otázky, které popisují jejich uplatnění na trhu práce. **Šetření se nevztahuje na osoby bydlící dlouhodobě v hromadných ubytovacích zařízeních.** Z toho důvodu jsou údaje za určité skupiny obyvatelstva, zejména **za cizí státní příslušníky** žijící a pracující na území republiky, k dispozici v omezené míře. Podle doporučení Eurostatu lze údaje za tyto osoby získat buď **z administrativních zdrojů** nebo zvláštním šetřením organizovaným zásadně mimo rámec VŠPS.

Výběrový soubor zahrnoval ve 2. čtvrtletí roku 2026 na území celé České republiky **22,9 tis. bytů** (tj. 0,5 % všech obvykle obydlených bytů), v nichž bylo **47,1 tis. respondentů všech věkových skupin**. Z nich **40,6 tis. respondentů** bylo **ve věku 15 a více let**. Tento rozsah výběrového souboru umožňuje získávat spolehlivé odhady charakteristik trhu práce na úrovni České republiky a s dostatečnou statistickou spolehlivostí také odhady za regiony soudržnosti (NUTS 2), které splňují požadavky Eurostatu na přesnost výsledků.

Počet bytových domácností a osob 15letých a starších ve výběrovém souboru

ČR celkem	Regiony soudržnosti							
	Praha	Střední Čechy	Jihozápad	Severozápad	Severovýchod	Jihovýchod	Střední Morava	Moravskoslezsko
Počet bytů ve výběrovém souboru								
22882	1990	3030	3174	2582	3497	3735	2347	2527
Počet osob 15letých a starších ve výběrovém souboru								
40627	3207	5183	5745	4437	6292	7172	4149	4442

Všechny údaje z výběrového souboru **byly přepočteny** na věkovou strukturu obyvatelstva ČR podle populačních úhrnů demografické statistiky k začátku referenčního čtvrtletí, **vycházející ze Sčítání lidu 2021**. Z výsledků jsou **odečítány odhady** počtu **osob žijících mimo soukromé domácnosti**, zejména v ubytovnách a v tzv. kolektivních domácnostech (např. domovech důchodců, ústavech sociální péče či nápravných zařízeních). Tyto odhady vycházejí ze statistik sociálního zabezpečení, z údajů o počtu vězňů a z počtu přistěhovaných cizinců, kteří nebydlí v bytech. Tento způsob přepočtu nejlépe odpovídá okruhu osob zahrnutých do šetření, tedy obyvatelstvu obvykle bydlícímu v soukromých domácnostech.

VŠPS je kontinuální šetření, jehož výsledky jsou vyhodnocovány a publikovány ve čtvrtletní periodicitě. Výsledky šetření jsou zveřejňovány tři měsíce po skončení čtvrtletí. V souvislosti se sjednocením obsahu národního dotazníku a seznamu otázek závazných pro členské země EU je postupně modifikován obsah této publikace. **Od ledna roku 2013** jsou také zveřejňovány základní míry zaměstnanosti, nezaměstnanosti a ekonomické aktivity v měsíční periodicitě v tzv. Rychlých informacích. Více informací o metodice je uvedeno na stránkách Českého statistického úřadu – csu.gov.cz:

<https://csu.gov.cz/zamestnanost-a-nezamestnanost>

Od 1. čtvrtletí 2011 nejsou samostatně publikovány údaje **za civilní sektor**. Veškeré tabulky dříve publikované za civilní sektor (tabulky typu 300) jsou publikovány za celé národní hospodářství, a to ve stejném formátu, při zachování hlaviček i sloupců.

Některé ukazatele jsou zjišťovány **v omezeném rozsahu** na vybrané návštěvě domácnosti (tzn. ne každé čtvrtletí opakovaně). Nejsou proto součástí pravidelných publikací. Příslušné údaje jsou k dispozici **jen jako roční údaje** a lze si je vyžádat prostřednictvím informačního servisu ČSÚ. Jsou to například ukazatele:

- osoby se zdravotním postižením;
- práce v atypickou dobu – na směny, večer, v noci, v sobotu, v neděli.